

Μνησικακία : Ένα πάθος που εσωτερικά μας κατατρώνει! του π. Αντωνίου Χρήστου

Αγαπητοί Αναγνώστες, στο σημερινό άρθρο μας θα ασχοληθούμε με μια αμαρτία που γρήγορα γίνεται πάθος στις καρδιές των ανθρώπων και το χειρότερο είναι ότι δεν το συνειδητοποιούμε εύκολα. Πρόκειται για το πάθος της μνησικακίας το οποίο πολλές αναφορές θα βρούμε τόσο στην Αγία Γραφή, όσο και στα πατερικά κείμενα. Πολλοί δυστυχώς την αγνοούν ως ορισμό, αλλά την υιοθετούν στη πράξη την ζωή τους και μάλιστα για ολόκληρα χρόνια. Ας προχωρήσουμε να την ορίσουμε, εσείς απλά ακολουθήστε μας στις επόμενες γραμμές...

Με τον όρο μνησικακία εννοούμε όταν θυμόμαστε με αντιπάθεια το κακό που μας έκαναν οι άλλοι. Δυσκολευόμαστε να τους συγχωρήσουμε και σε επόμενο στάδιο σε πολλές περιπτώσεις επιθυμούμε να τους εκδικηθούμε και να πάθουν κακό και σε ακραίες περιπτώσεις ζητούμε ακόμη και την πλήρη εξόντωσή τους. Ο Άγιος Ιωάννης ο Σιναΐτης στο 9^ο Κεφάλαιο-σκαλοπάτι της γνωστής Κλίμακάς του που ομιλεί για την μνησικακία, την ορίζει ως εξής : Μνησικακία σημαίνει κατάληξις του θυμού, φύλαξ των αμαρτημάτων, μίσος της δικαιοσύνης, απώλεια των αρετών, δηλητήριο της ψυχής, σαράκι του νου, εντροπή της προσευχής, εκκοπή της δεήσεως, από-

ξένωσις της αγάπης, καρφί εμπηγμένο στην ψυχή, αίσθησις δυσάρεστη πού αγαπάται μέσα στην γλυκύτητα της πικρίας της, συνεχής αμαρτία, ανύστακτη παρανομία, διαρκής κακία». Ο Άγιος Ιωάννης ακόμη εκτός από τον ορισμό μας πληροφορεί ότι το σκοτεινό αυτό και δύσμορφο πάθος της μνησικακίας, ανήκει στα πάθη πού γεννώνται από άλλα πάθη και όχι σε αυτά πού γεννούν!

Αν κάνουμε όλοι μια ειλικρινή και σωστή αυτοκριτική στη ζωή μας, είμαστε σίγουροι ότι οι περισσότεροι λίγο-πολύ, έχουμε εντοπίσει τον εαυτό μας, να τρέφουμε τέτοια αισθήματα έναντι συγκεκριμένων προσώπων, από τους άλλους αδελφούς μας ή έστω σε γενικότερες καταστάσεις έναντι μαζικά άλλων χωρών και εθνών κτλ. Ακόμη λιγότεροι θα αντιληφθούμε την σοβαρότητα της κατάστασης ότι πρόκειται ουσιαστικά για έναν βαρύτατο πάθος, που ως προς την πρόθεση ισοδυναμεί με ανθρωποκτονία σύμφωνα με τον λόγο της Αγίας Γραφής: «Πας ο μισών τον αδελφόν αυτού ανθρωποκτόνος εστί» (Α΄ Ιω. γ΄ 15). Αν θέλουμε το κακό του αδελφού μας, είναι σαν να θέλουμε να φονεύσουμε άνθρωπο και στη καρδιά μας ήδη να το έχουμε διαπράξει.

Το χειρότερο από όλα, είναι ότι η μνησικακία δεν είναι μια στιγμιαία πράξη, αλλά μια εσωτερική συνεχής χρονικά διαδικασία που όπως γράψαμε και στον τίτλο μας, μας κατατρώνει κυριολεκτικά εσωτερικά, αφού ο άνθρωπος εγκλωβίζεται σε μια στιγμή του παρελθόντος που όμως τον πληγώνει συνεχώς στο παρόν και παραχαράσσει, αλλοιώνει και ουσιαστικά καταδικάζει αν δεν υπάρχει μετάνοια το μέλλον. Όπως αναφέρει σχετικά και ο Ιερός Χρυσόστομος: «Τίποτε δεν αποστρέφεται τόσο πολύ ο άγιος Θεός, όσο αποστρέφεται τον άνθρωπο που είναι μνησίκακος και κρατάει μέσα του θυμό κατά του άλλου». Δυστυχώς η μνησικακία είναι εντελώς σατανοκίνητο πάθος που διώχνει τη χάρη του Θεού και κολάζει τον άνθρωπο!

Αν προσέξουμε όλες τις πολεμικές ταινίες ή τις περιπέτειες, πάντοτε ταυτιζόμαστε με μια φυσικότητα με τον πρωταγωνιστή, ο οποίος εξαιτίας μίας αδικίας που υπέστη στη συνέχεια μετατρέπεται σε τιμωρό και προκαλεί περισσότερο κακό σε άλλους μέχρι να φτάσει στον τελικό «κακό» για να πάρει «το αίμα του πίσω»...! Επειδή οι ηθοποιοί μπορεί να ενδύονται έναν ρόλο, αλλά αλληλεπιδρούν στο κοινό και πέρα από την οθόνη, καθώς όπως

λέει και ετυμολογικά η λέξη «ποιούν ήθος», αυτό επηρεάζει όλους μας, ανεξαρτήτως φύλου ή πνευματικής ηλικίας σε ανάλογες περιπτώσεις όταν τις βιώσουμε και φυσικά θέλει πολύ προσοχή!

Θυμόμαστε αμυδρά στην μνήμη μας, μία είδηση που είχαμε διαβάσει πριν χρόνια, ότι κάποιος σε χώρα της Άπω Ανατολής είχε κάνει πολλά χρόνια φυλακή επειδή είχε καταδικαστεί άδικα για έγκλημα που δεν είχε διαπράξει από κάποιον άλλον. Όλα αυτά τα χρόνια όχι μόνο δεν βρήκε την δύναμη να συγχωρέσει, αλλά αντίθετα μόλις αποφυλακίστηκε πήγε αμέσως και φόνευσε αυτόν που τον κατηγορήσε και φυσικά ξαναγύρισε στη φυλακή...! Είναι αλήθεια όταν μας κτυπούν ή μας χλευάζουν είναι πολύ πιο εύκολο να προσπαθήσουμε να ανταποδώσουμε τα κτυπήματα ή τους χλευασμούς παρά να ταπεινωθούμε και να συγχωρέσουμε (δηλαδή να κάνουμε χώρο για να χωρέσει ο αδελφός μας) και όχι να στεναχωρηθούμε (στενός χώρος που δεν χωράει ο άλλος), αλλά μόνο ο «αδικούμενος» εαυτό μας.

Το δύσκολο είναι να κάνουμε αυτό που μας είπε ο Κύριος στην Κυριακή προσευχή : «καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.» Να κάνουμε είναι το δύσκολο, όχι να το πούμε, γιατί μηχανικά έχουμε μάθει αυτή την προσευχή και τι λέμε απέξω και ανακατωτά από μικρά παιδιά, στη πράξη όμως δύσκολα την εφαρμόζουμε, αλλά εδώ είναι και το κλειδί και η θεραπεία της μνησικακίας, η συγχωρητικότητα και ο έλεγχος του θυμού μας. Για να συγχωρούμε αυτούς που μας έφταιξαν, να σκεπτόμαστε ότι δεν αμαρτάνουν μόνον οι συνάνθρωποί μας. Αμαρτάνουμε κι εμείς. Όλοι οι άνθρωποι είμαστε αμαρτωλοί και μάλιστα οφειλέτες μυρίων ταλάντων! Πώς θα ζητήσουμε από τον Θεό να συγχωρήσει τα πολλά και μεγάλα μας αμαρτήματα, εάν δεν συγχωρούμε αυτούς που μας έφταιξαν; Είναι απαραίτητο να συγχωρούμε τους άλλους, για να συγχωρήσει κι εμάς ο Θεός. Να τους αγαπούμε, για να αγαπήσει κι εμάς ο Θεός. Να τους ελεούμε, για να ελεήσει κι εμάς ο Θεός. Λέει ο άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής ότι «τη συγχώρηση των παραπτωμάτων μας τη βρίσκουμε συγχωρώντας τους αδελφούς· και το έλεος του Θεού το βρίσκουμε ελεώντας τους αδελφούς. Όσο περισσότερη μακροθυμία δείχνουμε στους αδελφούς που μας έφταιξαν, τόσο περισσότερο απόλαμβάνουμε τη θεία μακροθυμία».

Σε ανάλογο κλίμα και ο Άγιος Ιωάννης ο Σιναΐτης λέει για την οργή : «Όποιος κατέπαυσε την οργή, αυτός εφόνευσε την μνησικακία, διότι για να γεννηθούν τέκνα πρέπει να ζεί ο πατέρας. Όποιος απέκτησε την αγάπη, έγινε ξένος της οργής. Εκείνος όμως πού διατηρεί την έχθρα, συσσωρεύει στον εαυτόν του άσκοπα ενοχλητικά βάρη». Συνεχίζει μάλιστα πιο κάτω πηγαίνοντας ακόμη πιο θεραπευτικά στο πάθος με το ακριβώς αντίθετο: «Η αμνησικακία είναι απόδειξης της γνησίας μετανοίας. Εκείνος δε πού διατηρεί την έχθρα και νομίζει ότι έχει μετάνοια, ομοιάζει μ' αυτόν πού του φαίνεται στον ύπνο του ότι τρέχει». Βλέπουμε πόσο ωφέλιμα είναι για όλους μας όλα αυτά τα πατερικά χωρία τα οποία πραγματικά θεραπεύουν από την αρχή, από την ρίζα που λέμε, την μνησικακία.

Κλείνοντας το άρθρο μας, πρέπει να αντιληφθούμε ότι έχουμε δυστυχώς επηρεαστεί πολύ από την Δύση. Όπως μας έλεγε στη Θεολογική Σχολή ο μακαριστός και αγαπητός μας Καθηγητής π. Γεώργιος Μεταλληνός και τα θυμόμαστε σαν τώρα : «Η Δύση είναι δομημένη πάνω στο ιπποτικό δίκαιο, μου έκανες-θα σου κάνω και γι' αυτό υπήρχε ο θεσμός και η πρακτική της μονομαχίας. Εμείς στην Ανατολή έχουμε την αγάπη και την συγχωρητικότητα όπως ο Κύριος συγχώρεσε τους σταυρωτές Του πάνω στο Σταυρό. Αυτό ακολούθησαν και όλοι οι Άγιοι και γι αυτό αγίασαν». Επομένως για να συμβεί αυτό και στη δική μας ζωή, χρειάζεται αγάπη, κατανόηση, συγχωρητικότητα, αποχή από τον θυμό και την οργή και να θυμόμαστε όλες τις ευεργεσίες που μας κάνουν και να ξεχνάμε όλα τα κακά και τα σφάλματα των αδελφών μας. Δυστυχώς συνήθως συμβαίνει το αντίθετο θυμόμαστε τα κακά και ξεχνάμε από την αχαριστία μας τα καλά...!

π. Αντώνιος Χρήστου. Υπεύθυνος Νεότητας Ι. Μ.
Γλυφάδας Ε. Β. Β. & Β. Εφημέριος Ι. Ν. Προφήτου Ηλιού
Κόρμπι Βάρης

Γίνε αγάπη για να δεις Θεό στη ζωή σου....!